

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 18P/21/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209827
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2023:8223209827.1

Uznesenie

Okresný súd Bardejov vo veci starostlivosti súdu o maloletú: A. B., nar. XX.X.XXXX, umiestnená v Centre pre deti a rodiny Svidník, Partizánska 306/6, 089 01 Svidník, toho času C. D. XXX, zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, pracovisko Svidník, dieťa rodičov matky A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX C., otec neuvedený, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, o nariadenie neodkladného opatrenia a o začatie konania o uložení výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým dočasne, najdlhšie na dobu 6 mesiacov, zveruje maloletú A. B., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti Reedukačného centra Trstín, so sídlom Trstín 335, 919 05 Trstín.

II. Toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania o uložení výchovného opatrenia vedeného na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 18P/21/2023.

III. O nároku na náhradu trov konania rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie skončí.

IV. Začína konanie o uloženie výchovného opatrenia maloletej A. B., nar. XX.X.XXXX.

odôvodnenie:

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 28.8.2023 sa navrhovateľ domáha nariadenia neodkladného opatrenia a začatia konania o uložení výchovného opatrenia.

2. Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7P/36/2018-25 zo dňa 25.10.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 08.11.2018, bola u maloletej Denisy nariadená ústavná starostlivosť v Centre pre deti a rodiny Svidník, Partizánska 306/6, Svidník (ďalej aj „Centrum“) a maloletá bola do tohto centra umiestnená dňa 21.2.2018. Na základe podnetu Centra pre deti a rodiny Svidník, týkajúceho sa vážnych problémov a porúch v správaní maloletej Denisy, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov podal dňa 20.7.2022 na Okresný súd Svidník návrh na uloženie výchovného opatrenia podľa § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Rozsudkom Okresného súdu Svidník sp. zn. 5P/24/2022-12 zo dňa 14.10.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.11.2022, súd nariadil podľa § 37 ods. 3 18P/21/2023

-2-

písm. b) zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine pobyť maloletej A. B. v Reedukačnom centre Čerenčany, S. Kollára 72, Čerenčany najdlhšie na dobu 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Dňa 1.12.2022 bola maloletá A. B. umiestnená v Reedukačnom centre v Čerenčanoch. Dňa 25.5.2023 sa maloletá vrátila do Centra pre deti a rodiny Svidník, avšak správanie maloletej A. sa po príchode z Reedukačného centra v Čerenčanoch nezlepšilo a bolo veľmi nestabilné. Maloletá často porušuje a nedodržiava pravidlá Centra, má problém s prijatím kritiky na svoju osobu, problémy so zaradením sa v skupine

a s rešpektovaním pravidiel v skupine. Komunikácia s maloletou je ťažká, prejavujú sa u nej vážne problémy a poruchy v správaní, ktoré sú neprípustné a neakceptovateľné, má výbuchy hnevu a je nadmerne podráždená, čo častokrát prechádza do verbálnej a fyzickej agresie. Počas záchvatov impulzivity ničí majetok Centra, vulgárne sa vyjadruje, vyhráža sa vychovávateľom, odmieta užívať lieky a správa sa arogantne. Má tendencie utekať zo samostatnej usporiadanej skupiny, k autoritám sa správa bez rešpektu a rady dospelých tvrdohlavo odmieta, teda jej správanie je ťažko usmerniteľné. Maloletá požíva alkoholické nápoje a fajčí, pričom svoje konanie berie ľahkovážne. Jej negatívne nálady sú sprevádzané krikom, psychomotorickým nepokojom, búchaním a dožadovaním sa vychádzky. Stanovený čas vychádzok však nedodržiava, preto bola viackrát kontaktovaná polícia. S poukazom na uvedené Reedukačné centrum Čerenčany požiadalo Reedukačné centrum Trstín o prijatie maloletej A. do ich zariadenia. Dňa 16.5.2023 príslušné reedukačné zariadenie žiadosti Reedukačného centra Čerenčany vyhovel a vyjadrilo súhlas s umiestnením maloletej. Vzhľadom na to, že psychický, fyzický, sociálny a mravný vývin maloletej je vážne ohrozený a narušený, navrhuje, aby súd vydal uznesenie, ktorým by maloletú A. dočasne zveril do starostlivosti Reedukačného centra Trstín so sídlom Trstín 335, 919 05 Trstín a navrhuje, aby súd začal konanie o uložení výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine.

3. Podľa § 111 písm. m) zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), v konaní vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozhoduje o výchovných opatreniach.

4. Podľa § 367 ods. 1 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

5. Podľa § 367 ods. 2 CMP, ak súd neodkladným opatrením nariadi odovzdanie maloletého do starostlivosti zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, určí zároveň čas trvania neodkladného opatrenia, a to najdlhšie na šesť mesiacov.

6. Podľa § 367 ods. 3 a 4 CMP, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

18P/21/2023

-3-

9. Podľa § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach návrhu na začatie konania podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

10. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia účastníkov konania a bez nariadenia pojednávania.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 330 ods. 1 a 2 CSP, súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas. Ak to povaha veci pripúšťa, súd môže nariadiť neodkladné opatrenie, ktorého obsah by bol totožný s výrokom vo veci samej.

14. Podľa § 37 ods. 3 písm. b/ Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov.

15. Podľa § 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ak je v záujme dieťaťa potrebné zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú centrum podľa programu centra nevykonáva, zabezpečí ich inou právnickou osobou alebo fyzickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady; centrum nemôže na tento účel premiestniť dieťa do iného centra alebo iného zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

16. Podľa článku 5 základných zásad Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,

18P/21/2023

-4-

- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

17. Podľa článku 24 Charty základných práv Európskej únie ods. 2, pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa ods. 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

18. Podľa § 23 ods. 2 CMP, ak tento zákon neustanovuje inak, možno začať konanie aj bez návrhu. O začatí konania bez návrhu súd vydá uznesenie.

19. Pri nariadení neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, kedy nie je potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené (preukázané) okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť nariadenia neodkladného opatrenia. Účelom neodkladného opatrenia je rýchle a pružné riešenie situácie, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Súd preto môže nariadiť len také neodkladné opatrenie, ktoré postačuje na dosiahnutie tohto účelu. V prípade nariadenia neodkladných opatrení vo veci starostlivosti o maloleté deti je predovšetkým potrebné osvedčiť naliehavosť situácie, a z toho vyplývajúcu potrebu úpravy práv a povinností voči deťom, a to s ohľadom na záujem maloletých detí.

20. Pomerne krátka lehota na rozhodovanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia nevytvára priestor pre plnohodnotné dokazovanie. S poukazom na dané časové obmedzenie súd rozhoduje

o neodkladnom opatrení na základe osvedčenia podstatných skutočností vyplývajúcich z návrhu na jeho nariadenie.

21. Z obsahu návrhu a opisu skutkových tvrdení ÚPSVaR Bardejov súd zistil rozhodné skutočnosti pre osvedčenie naliehavosti a nevyhnutnosti úpravy práv a povinností k maloletej A. B.. Maloletá bola od 1.12.2022 do 25.5.2023 na základe rozsudku Okresného súdu Svidník č. k. 5P/24/2022-12 zo dňa 14.10.2022 v Reedukačnom centre Čerenčany, so sídlom S. Kollára 71, Čerenčany, avšak po príchode naspäť do Centra pre deti a rodiny Svidník sa jej správanie nezlepšilo, ťažko sa adaptuje, s autoritami Centra nespolupracuje, je s ňou sťažená komunikácia, má výbuchy hnevu, ktoré často vyúsťia až do verbálnej a fyzickej agresie, pričom pri takých záchvatoch ničí majetok Centra. Z Centra uteká, fajčí a požíva alkoholické nápoje, odmieta užívať indikované lieky, trpí psychomotorickým nepokojom a vulgárne sa vyjadruje.

22. V rámci rozhodovania o nariadenie neodkladného opatrenia súd preskúmal aj obsah pripojených súdnych spisov tunajšieho súdu sp. zn. 5P/24/2022, 7P/36/2018 a 5P/62/2017, z ktorých zistil nasledovné: z rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 5P/62/2017-14 zo dňa 22.9.2017 je zrejmé, že maloletá A. bola zverená do spoločnej náhradnej osobnej 18P/21/2023

-5-

starostlivosti manželov C. E. a F. E., obaja bytom G.. Rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k. 7P/36/2018-25 zo dňa 25.10.2018 bol rozsudok tunajšieho súdu č. k. 5P/62/2017 v časti starostlivosti súdu o maloletú zmenený tak, že náhradná osobná starostlivosť označených manželov bola zrušená, nakoľko s maloletou mali výchovné problémy a súd nariadil u maloletej ústavnú starostlivosť v Detskom domove Svidník. Následne súd preskúmal rozsudok Okresného súdu Svidník č.k. 5P/24/2022-12 zo dňa 14.10.2022, ktorým súd v zmysle § 37 ods. 3 písm. b/ zákona o rodine nariadil maloletej pobyt v Reedukačnom centre Čerenčany, pričom súd takto rozhodol na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bardejov, ktorému podnet na vydanie takého rozhodnutia podalo Centrum pre deti a rodiny vo Svidníku. Z obsahu súdneho spisu sp. zn. 5P/24/2022 ďalej vyplýva podanie Centra zo dňa 28.6.2023, že maloletá trávi letné prázdniny u svojej matky A. B. v obci C. D. XXX, ako aj správa ÚPSVaR Bardejov č. BJ1/OSPOPDASK/SPO/2023/3670 zo dňa 19.5.2023, z ktorej jednoznačne vyplýva, že maloletá sa v Reedukačnom centre Čerenčany zúčastňuje psychologického poradenstva, autority rešpektuje, správanie nemá konfliktné a jej správanie je bez výrazných problémov.

23. Na základe takto zisteného skutkového stavu súd rozhodol, že je potrebné maloletej zabezpečiť odbornú pomoc alebo činnosť, ktorú Centrum pre deti a rodiny podľa svojho programu nevykonáva a zabezpečiť ju inou právnickou osobou, ktorá spĺňa požadované odborné predpoklady, nakoľko správanie maloletej sa v zmysle vyššie označených listín výrazne zlepšilo až v Reedukačnom centre Čerenčany, kde jej bolo poskytované individuálne psychologické poradenstvo, avšak po návrate do Centra pre deti a rodiny vo Svidníku dňa 25.5.2023 sa jej správanie opäť zhoršilo. Súd preto vyhovie návrhu navrhovateľa a rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku I. tohto uznesenia.

24. Ďalej súd výrokom IV. tohto uznesenia začal konanie o uloženie výchovného opatrenia v zmysle § 23 ods.2 CMP a výrokom II. rozhodol, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 18P/21/2023.

25. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku III. tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva v lehote 15 dní odo dňa doručenia písomného vyhotovenia rozhodnutia, prostredníctvom Okresného súdu Svidník, Sovietskych hrdinov 200/35, 089 01 Svidník na Krajský súd v Prešove (§ 357 písm. d/ CSP).

Odvolanie musí obsahovať všeobecné náležitosti, teda musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis (§ 121 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

18P/21/2023

-6-

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP). Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods.2 CMP).

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov (§ 62 ods.3 CMP).

Odvolanie nie je prípustné, ak proti uzneseniu možno podať sťažnosť (§ 60 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods.1 CMP).

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie odvolania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 4 CMP).